

Budgetunderlag för åren 2014 - 2016

Innehåll

Innehåll	2
1 Statens skolinspektions förslag	3
2 Statens skolinspektion anslag 1:2	3
2.1 1:2 ap.1 Statens skolinspektion.....	3
3 Investeringar i anläggningstillgångar	7
4 Lokalbehov	8
5 Förslag till finansiering	8

1 Statens skolinspektions förslag

Av detta underlag framgår att efterfrågan på insatser från Skolinspektionen fortsatt är hög. Det gäller bland annat ett stort behov av tillsynsinsatser av olika slag på grund av fler signaler om missförhållanden samt av tematiska granskningar på olika områden, så kallade kvalitetsgranskningar.

Dessutom kräver en förändrad och alltmer rörlig skolmarknad mer omfattande granskningar av skolors ekonomiska stabilitet. Under senare år har också antalet ansökningar om övertagande av befintliga verksamheter ökat. Sammantaget innebär detta ett behov av ytterligare medel för att klara ett mer omfattande uppdrag. Skolinspektionen yrkar på att anslaget tillförs 7 miljoner kronor årligen under 2014 - 2016.

I övrigt lämnar Skolinspektionen i detta budgetunderlag följande förslag:

- Räntekontokredit: 32 000 tkr (*inget utnyttjat 2012, lämnad oförändrad*)
- Anslagskredit: 10 612 tkr (*inget utnyttjat 2012, lämnad oförändrad*)
- Låneram: 15 000 tkr (8 915 tkr *utnyttjat*)
- Anslag 1:2 Statens skolinspektions ap. 1 anvisas 372 877 tkr år 2014, 378 396 tkr år 2015 och 385 451 år 2016.

2 Statens skolinspektion anslag 1:2

2.1 1:2 ap.1 Statens skolinspektion

Skolinspektionens anslag kommer att användas till följande verksamheter.

- **Regelbunden tillsyn och kvalitetsgranskning**
Under perioden bedöms andelen ärenden som prövas i domstolsprocess öka. Skolinspektionen har dessutom fått ett förstärkt uppdrag med anledning av den nya skollagen vilket medför ökade arbetsinsatser för myndigheten. Detta påverkar flera olika delar av verksamheten.

De nya verktygen i skollagen innebär att Skolinspektionens verksamhet i större utsträckning än tidigare innefattar myndighetsutövning, vilket ställer nya krav på handläggningen i framförallt den regelbundna tillsynen. Vid handläggning av ärenden som innebär myndighetsutövning ska förvaltningslagens bestämmelser om bland annat dokumentationsskyldighet, partsinsyn och kommuniseringsplikt tillämpas. Det innebär att Skolinspektionen inom den regelbundna tillsynen, för att följa dessa bestämmelser, behöver lägga mer resurser och tid på dokumentation och kommunikering.

Även om det är rimligt att anta att ärenden som gäller lärarlegitimationen kommer att öka så är det svårt att göra en bedömning av hur omfattande denna ökning blir.

Under perioden kommer vidare en större andel fristående skolor att omfattas av tillsyn. Att genomföra tillsyn av en fristående skola är mer resurskrävande än att granska en kommunal skola. Vid de fristående skolorna är till exempel de ekonomiska förhållandena ett väsentligt område att granska. För att utveckla tillsynen över de fristående skolorna har Skolinspektionen från och med 2012 infört en etableringskontroll av skolor som har fått tillstånd att starta. Kontrollen syftar till att säkerställa att de förutsättningar som krävs, för att eleverna ska få en fullvärdig utbildning, finns på plats när skolan startar. Det innebär ett nytt arbetsmoment som leder till ökade kostnader för myndigheten, men som på sikt förväntas höja kvaliteten i de nystartade fristående skolorna. Skolinspektionen behöver vidare stärka kompetensen för att göra mer kvalificerade analyser av utbildningsföretags ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet som garanterar berörda elever en långsiktig och stabil utbildning vid den skola de väljer att gå i. Detta beskrivs närmare nedan.

Ytterligare ett område som vuxit under senare år är lärlings- och yrkesutbildning. Skolinspektionen kommer i större utsträckning att granska sådan utbildning och även anpassa metoderna för granskningen efter de förutsättningar som finns. För att till exempel kunna göra arbetsplatsbesök och därigenom inspektera det arbetsplatsförlagda lärandet måste arbetsformerna förändras och mer tid läggas på varje tillsynsobjekt.

Härutöver vill Skolinspektionen peka på att fler tillsynsobjekt ingår i tillsynen som en följd av definitionen av skolenhet i den nya skollagen

Vad gäller kvalitetsgranskning finns behov av tematiska granskningar inom många områden. Tidigare granskningar har ringat in ett antal centrala problemområden relaterade till skolans kunskapsuppdrag som skulle kunna granskas i fler skolor och mer fördjupat utifrån förkunskaperna med fokus på skolans kärnprocesser. Det gäller undervisningen i olika ämnen där resultaten inte förbättras eller där de sjunker (till exempel matematik samt läs- och skrivundervisning), fler granskningar i samtliga skolformer för att följa upp implementering och effekter av de senaste årens reformer (exempelvis gymnasieskolan, fler ämnen på yrkesinriktade program, särskolan och vuxenutbildning) samt fler granskningar som rör utbildningen för elever med funktionsnedsättningar och elever med andra förutsättningar och behov som skolorna visat sig ha svårigheter att tillgodose.

Kvalitetsgranskningar är den enda verksamhet inom givna ramar som idag är möjlig för Skolinspektionen att omprioritera, varför dessa får stå tillbaka när anmälningar och tillsynsbehov ökar. Från år 2010 har myndigheten halverat sin budget för kvalitetsgranskningar. Kvalitetsgranskningarna får stort genomslag i skolväsendet och det är därför olyckligt att behöva prioritera ner den verksamheten.

Slutligen kan nämnas att Skolinspektionen mottar signaler som många gånger leder till akuta tillsynsinsatser. Antalet signaler bedöms fortsätta att öka under perioden.

- **Anmälningssärenden**

Skolinspektionens tillsyn i form av anmälningssärenden innebär handläggning av anmälningar som kommer in från elever, föräldrar och andra. Även ärenden som initieras från till exempel den regelbundna tillsynen kan utredas som anmälningssärenden. Antalet inkomna ärenden bedöms fortsätta att öka under perioden.

- **Tillståndsprövning**

Utvecklingen av antalet ansökningar om att starta fristående skola är svår att bedöma. Antalet inkomna ansökningar ökade stadigt från 2009 till 2011, men minskade kraftigt 2012, för att återigen öka något 2013.

Bedömningen av negativa följder genom nyetablering eller utökning av gymnasieutbildningar för det kommunala skolväsendet är fortsatt komplex. Utöver ordinarie ansökningar om att starta eller utöka fristående skolor hanterar Skolinspektionen också prövning av ansökningar om betygsrätt för utbildningsanordnare inom vuxenutbildning. Med anledning av skolförordningen har nya arbetsuppgifter tillkommit. Det gäller hantering av ansökningar om att bedriva undervisning på engelska, bedriva utbildning utan att tillämpa timplanen samt att använda färdighetsprov från åk 4.

Skolinspektionen behöver också, inom området tillståndsprövning, utveckla sin ekonomiska kompetens för att på ett bättre sätt kunna belysa förutsättningarna för en ekonomiskt stabil verksamhet hos den sökande huvudmannen. I denna del behöver myndighetens kompetens kompletteras.

Skolinspektionen förväntar sig ett ökat antal ansökningar om övertagande av befintliga verksamheter de närmsta åren på grund av det låga elevantalet i gymnasieskolan och de därmed förknippade förändringarna på den svenska skolmarknaden. För att kontinuerligt och snabbt kunna hantera dessa ärenden behöver resurser tillföras.

- **Barn- och elevombudet, BEO**

Utvecklingsinsatser genomförs för att verksamheten ska kunna hantera ärendena med ännu större effektivitet. Under perioden bedöms ärendemängden fortsatt ligga på samma höga nivå eller öka något. Till detta kommer fortsatt höga eller ökade kostnader för ombud i samband med domstolsprocesser.

Barn- och elevombudet (BEO) har sedan tidigare en muntlig överenskommelse med Diskrimineringsombudsmannen (DO) angående hanteringen av ärenden som innefattar både uppgifter om trakasserier och kränkande behandling. Då DO dock numera utreder enskilda anmälningar endast inom vissa utvalda praxisområden överlämnas inte

längre sådana anmälningar till DO. Detta nya förhållningssätt medför en viss ökning av antalet ärenden vid BEO.

- **Kontrollrättning av nationella prov**

Skolinspektionens uppdrag att kontrollrätta nationella prov startade i oktober 2009 och förnyades under 2011. I Skolinspektionens regleringsbrev för 2013 anges att uppdraget ska förändras från och med de prov som kommer att omrättas 2014 på så sätt att omrättningen av nationella prov enbart ska kopplas till den regelbundna tillsynen och att kravet på riksrepresentativt urval försvinner. Vidare anges att urvalet av skolor i uppdraget ska utökas. Detta sistnämnda innebär att ett större urval prov behöver omrättas vilket kommer att kräva betydligt mer resurser än vad rättningen av prov hittills förbrukat.

- **Inrättande av ekonomiskt sekretariat vid Skolinspektionen**

Friskolemarknaden har vuxit dramatiskt de senaste åren. Skolinspektionen granskar inom ramen för sin tillsyn redan i dag de fristående huvudmännens ekonomiska förutsättningar. Men såväl förändringen av antalet fristående huvudmän som de förändringar och omstruktureringar som pågår av friskolemarknaden ställer helt nya och utökade krav på Skolinspektionens tillsyn.

Antalet fristående grund- och gymnasieskolor har de senare åren ökat med nästan 15 procent och var läsåret 2011/12 1 260 stycken. Fristående skolor utgör därmed 22 procent av det totala antalet skolor i landet. Hur antalet ansökningar kommer att utveckla sig framöver är svårt att prognosticera.

En föränderlig skolmarknad för de fristående skolorna ställer på flera sätt både nya och ökade krav på Skolinspektionen. Bland annat ökar behovet av ett signalsystem som ger förutsättningar för inspektionen att löpande följa strukturella och ekonomiska förändringar på friskolemarknaden. Att kunna fånga och hantera sådana signaler är centralt för att Skolinspektionen ska kunna granska de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna för enskilda fristående skolor med utgångspunkt från elever och föräldrars behov av kontinuitet i utbildningen.

Tillsynen av de fristående skolorna bör få ett starkare fokus på de ekonomiska förutsättningarna för skolverksamheten. Skolinspektionen har i dag inte tillräckliga resurser och inte heller den kompetens som krävs för att möta dessa krav fullt ut. Myndigheten behöver kunna göra mer kvalificerade analyser av utbildningsföretagens ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet. Av det skälet vill Skolinspektionen utveckla ett ekonomiskt sekretariat i organisationen för att stärka såväl resurser som kompetens inom detta område.

2.1.1 Yrkanden

Skolinspektionen yrkar på att anslaget tillförs följande resurser.

2 miljoner kronor i syfte att kunna hantera ett ökat antal ansökningar om övertagande av befintliga verksamheter.

5 miljoner för att förstärka den ekonomiska kompetensen vid myndigheten. Resursförstärkningen är nödvändig för att klara tillsynsuppdraget.

3 Investeringar i anläggningstillgångar

Investeringarna kan i huvudsak härledas till utveckling av myndighetens IT-stöd och utrustning.

I tabellen nedan anges Skolinspektionens totala investeringsbehov i anläggningstillgångar.

Tabell 1: Uppgifter beträffande lån i Riksgälden

(tkr)	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräkning 2015	Beräkning 2016
IB lån i Riksgäldskontoret	8 915	7 665	6 549	5 619
Beräknad nyupplåning:	2 600	3 000	3 000	3 000
varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	2 600	2 500	2 500	2 500
Summa nyupplåning	2 600	3 000	3 000	3 000
Beräknad amortering	3 850	4 116	3 930	4 200
UB lån i Riksgälden	7 665	6 549	5 619	4 419
Föreslagen låneram	15 000	15 000	15 000	15 000
Beräknad ränteutgift	77	65	84	75
Ränteantagande för nyupplåning (%)	1,0%	1,0%	1,5%	1,7%
Finansiering av räntor och amorteringar Utgiftsområde: 16 Anslag 1:2	3 927	4 181	4 014	4 275

4 Lokalbehov

Enligt 9 kap. 3a § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheten i budgetunderlaget lämna uppgifter om förväntade större förändringar i sitt behov av lokaler.

Skolinspektionen ser inga sådana behov under den period som detta budgetunderlag omfattar.

5 Förslag till finansiering

Tabell 2: Förslag till finansiering 2014-2016

(tkr)	Utfall 2012	Prognos 2013	Beräkning 2014	Beräkning 2015	Beräkning 2016
Anslag 1:2 Statens skolinspektion	344 638	358 235	372 877	378 396	385 451
Avgiftsinkomster som disponeras	1 088	1 000	1 000	1 000	1 000
Övriga inkomster som disponeras	2 571	4 500	4 500	4 500	500
Summa	348 297	363 735	378 377	383 896	386 951